

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

בפני כב' השופטת נחמה נצר

התובעת

קווי מידע ופרסום בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד א. כץ

נגד

הנתבעים

1. בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור
2. יאיר בל
ע"י ב"כ עוה"ד נ. חסון

פסק דין

בהליך זה עותרת התובעת לקבלת סעד הצהרתי, שיכיר ויקבע כי מדריך הטלפונים המכונה "עומר פון" (להלן: "המדריך"), הינו בכלל "יצירה", כמשמעות מונח זה בחוק זכויות יוצרים התשס"ח – (2007) (להלן: "החוק") ולכן יש לאסור על הנתבעים להעתיק זכות מוגנת זו.

רקע:

התובעת הינה חברה בע"מ, אשר בבעלותה עסק בשם "ביגפון" להפקה והפצה של מדריכי טלפונים. התובעת מממנת את העסק באמצעות פרסומות השזורות לכל אורכם של מדריכי טלפונים אלה. בין היתר, אחראית התובעת להפצת מדריך טלפונים ליישובים עומר, מיתר ולהבים, ששמו "עומרפון".

הנתבעת 1 הפעילה ו/אחראית להפעלתו של אתר אינטרנט שכתובתו www.halavyan.co.il (להלן: "האתר"), כאשר נתבע 2 הוא בעל זכויות בנתבעת 1. האתר הוא מעין מקומון אינטרנטי של היישובים עומר, מיתר ולהבים, בו מתפרסמות כתבות שונות בנושאי אקטואליה, תרבות ועוד. במשך תקופה, כלל האתר גישה ישירה ל"מדריך" באמצעות קישורית.

בהתאם להחלטה מיום 20.6.10 פוצל הדיון, כך שראשית תינתן הכרעה שיפוטית בשאלה האם המדריך הינו מושא לזכות יוצרים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

עיקרי טענות התובעת בתביעתה ובסיכומיה:

התובעת טוענת כי במדריך הושקע מאמץ רב, על מנת לייחד אותו מיתר המדריכים הטלפונים הקיימים בשוק. נטען כי המאמץ הרב שהשקיעה התובעת בעריכת המדריך נשא פרי, ולמדריך יש מוניטין רב, כמדריך מדויק ושימושי, לתושבי האזור.

התובעת מדגישה, כי המדריך מגלם יצירתיות, שכן הוא כולל מידע המוצג באופן חדשני, ואינו מבוסס אך רק על לקט של עובדות ממאגרי מידע שונים הנגישים לכולי עלמא.

עוד מוסיפה התובעת וטוענת כי חומר הגלם ששימש אותה לצורך פרסום המדריך, משמש כמידע ראשוני בלבד, אשר בינו לבין המוצר הסופי קיים שוני רב, הבא לידי ביטוי במהימנותו ובמקוריותו של המדריך.

אם לא די בכך, הרי שהתובעת, על פי הטענה, הקדישה זמן רב ומשאבים רבים לאיסוף וקיבוץ המידע מגורמים רלוונטיים שונים, כדוגמת בתי-ספר, בתי עסק ומועצות מקומיות. איסוף המידע ממקורות שונים, אינו פעולה של מה בכך. אין המדובר בפעולה טכנית של העתקת מספרי טלפון מתוך דפי נייר, כפי שעשוי להשתמע. נטען כי בתחילת הדרך, טרם פרסומו של המדריך, סירבו ראשי מועצות מקומיות לתת כתף לעשייה, הואיל וכיון לאותה עת הם טרם הטמיעו את הפוטנציאל הרב הגלום בו וגם לאחר שהואילו בטובם לתת הסכמתם לאיסוף המידע, היה על התובעת לכתת רגליה בין המזכירות השונות בניסיון להניע אותם לשיתוף פעולה.

התובעת טענה כי שכרה שירותיהם של תלמידי בית-ספר על מנת שאלה יסייעו בידה באיסוף החומר ובסידורו.

לאחר שלב איסוף המידע, הגיע שלב הוידוא והבידוק. כך למשל לטענת התובעת, הניירות שהגיעו לידיה לא תמיד היו מעודכנים ורלוונטיים. ולכן היה על התובעת להתקשר למספרי הטלפון, על-מנת לוודא את אמיתותם. במידה ואותרו מספרי טלפון לא עדכניים, פעלה התובעת לאתר את מספר הטלפון הנכון. צויין כי שלב הוידוא והבידוק הוא שלב מתמשך ורצוף, הנוהג גם לאחר סגירת הגיליון. הכל על מנת לשמור על מערכת אמינה, מקצועית, עדכנית ומשומנת היטב.

לדידה של התובעת, משגובש מידע מקיף ואמין, נערך המדריך בצורה חדשנית, כך שאופן הצגת המידע בו שונה מהמקובל במדריכי טלפון אחרים.

התובעת סבורה, כי המסקנה המתבקשת מכל הנתען לעיל היא כי המדריך מוגן בזכות יוצרים, מכח החוק.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

עיקרי טענות הנתבעים:

בפתח טיעוניהם טוענים הנתבעים, כי בינם ובין התובעת אין כל יריבות, ולו בשל העובדה ש"המדריך" אינו בגדר "יצירה" החוסה תחת הגדרת "זכות יוצרים". לדידם, מדריך טלפונים אינו בגדר יצירה מקורית, ספרותית, אמנותית או דרמטית וככזה, הוא אינו בר-הגנה על פי החוק.

הנתבעים טוענים כי המדריך נעדר דרישה ל"מקוריות", כפי שהתפתחה בפסיקה, שעל פיה ניתן לקבוע האם הביטוי הינו מוגן אם לאו.

הנתבעים מטילים ספק באמיתות הצהרותיה של התובעת, לאור העובדה כי הרשומות המשמשים את התובעת הכוללים שמות תושבים ומספרי טלפון, הן רשומות הנגישות לכל אדם וניתן לדלות אותם ממדריכים טלפונים מוכרים כדוגמת "בזק" ו"דפי זהב".

לגופן של טענות, טוענים הנתבעים, כי התובעת תולה תביעתה במאמץ הרב שהשקיעה בגיבוש המדריך, בעוד שכיום, קיומה של זכות יוצרים, מותנה בקיומה של "יצירתיות" ולו במידה מינימאלית – דבר שלא קיים כלל וכלל במדריך ואף לא עולה ממנו.

הנתבעים מדגישים את תום ליבם בהליך. לטענתם, בשום שלב, לא באה לידיעתם האפשרות כי המדריך מוגן בזכות יוצרים. אם לא די בכך, נטען, כי מיד עם הגשת התביעה ובטרם ניתנה קביעה שיפוטית בנדון, פעלו הנתבעים להסיר את מדריך הטלפונים מהאתר, עד שתוכרע הסוגיה בבית משפט.

לפיכך, טוענים הנתבעים כי המדריך אינו מוגן על פי החוק וכי שימושם בו לא היה בגדר הפרה אסורה.

עד כאן טענות הצדדים.

דיון והכרעה

בבוא בית המשפט לבחון האם "המדריך" הינו בגדר זכות יוצרים המוגנת באמצעות החוק, יש לבחון האם המדריך הינו "יצירה" אם לאו. יוזכר כי **חוק זכות יוצרים תשס"ח-2007** (להלן: "**החוק**"), החליף את חוק זכות יוצרים משנת 1911 ואת פקודת זכות יוצרים משנת 1924, הכל במטרה לעגן את הכללים שפותחו בפסיקה, טרם חקיקתו.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

חקיקת חוק זכות יוצרים נועדה להגן על קניינו הרוחני של האדם. כיום, ברור לכל, כי ההגנה על פטנטים, סודות מסחריים ויצירות, הכרחית, לא פחות, מאשר הגנה על קניין מוחשי. לתכלית ההגנה על קניין רוחני היא לעודד פיתוחן של יצירות ולהעשיר את עולמנו בביטויים שונים ומגוונים. ערכם של טובין ציבוריים אלה, המסייעים להתפתחות ולצמיחה של העולם המטא-פיזי, גדול לאין שיעור, ולא ניתן לכמת אותו בכסף.

לעניין זה יפים דבריו של הנשיא שמגר בע"א 513/89 Interlego A/S נ' Exin-Lines Bros. S.A., פ"ד מח(4) 133, 163 (להלן: "פרשת אינטרלגו"):

"מטרתם של זכויות יוצרים היא לעודד את הגיוון בביטויים ובידע הקיים ולהעשיר את עולם הביטויים. אלה הם הטובין הציבוריים שאת יצירתם נועדו דיני זכויות יוצרים לעודד. מתן תמריץ כלכלי נועד לשפר את כמות המידע והביטויים ואת האיכות שלהם בלי להתייחס לתועלת שניתן להפיק מהמידע החדש או מהביטוי החדש."

(ההדגשות אינן במקור –ג.נ.)

בשל הצורך הציבורי והחברתי, לעודד יוצרים פוטנציאלים עתידיים, ראה לנכון המחוקק להצר את צעדיהם של אלה, המבקשים לעשות שימוש שלא כדין ברכיבים שזכו להגנת החוק ולחילופין, לחייב אותם לשלם בעבור שימוש זה. כל זאת, מתוך מגמה להקשות על נטייתם של אלה המבקשים להוסיף ולפגוע ביצירות מוגנות. תפקידו של בית המשפט, בפרט בסוגייה זו, מכוון ליצור איזונים בין שני הקצוות. מחד, הגנה על זכות יוצרים, מאידך, מתן מענה הולם ליוצרים שבדרך. החוק מכוון עצמו לנסות ולתת מענה ראוי לבעיית ה-Free Riders ("הטרמפיסט"), שהפכה לחלק בלתי נפרד מיצירת טובין ציבוריים, שכן רק קומץ, בעיקר בעלי חזון, מוכנים לשאת בכל העלויות עד להגחתו לאויר העולם, של אותו מוצר, אם בכלל.

תורת המשפט הקנייני הכללי, מכירה בקיומם של צידוקים שונים להכרה בקניין הפרטי. במרכזם של אלה, מצויים הגישה התועלתנית, תורת העבודה ותיאורית האישיות. ביסוד הגישה התועלתנית, הידועה גם בשם "טיעון התמריץ", מונח הרצון למקסם את התועלת של החברה כולה.

במקביל לה, ניצבת גישתו של התיאורטיקן, ג'ון לוק שסבר, כי הפיכתם של אבני הבניין המשותפים ליצירה קונקרטית ייחודית, הם המצדיקים הגנה על זכות זו. גישה זו מכונה בשם "תיאורית העבודה", המכונה גם "טיעון הגמול".

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

הגישה השלישית, בה דגל התיאורטיקן פרידריך הגל, טוענת כי "הפנימיות" של כל אדם שואפת לפתח עצמה באמצעות ביטויים חיצוניים, כך שקניין פרטי הוא הכרחי להתפתחות אנושית. גישה זו זכתה, איפוא, לכינוי **תיאורית האישיות**. (ראה: גיא פסח "הבסיס העיוני להכרה בזכות יוצרים", **משפטים** כרך לא 359 (תש"ס-תשס"א); מיגל דויטש **עוולות מסחריות וסודות מסחר** - 105-116 (תשס"ב)).

היש להכיר במדריך הטלפונים כזכות יוצרים?

יצוין כי המונח "יצירה" אינו מוגדר כלל בחוק, על כן, התוכן שניתן לצקת לביטוי זה נגזר מעולם המונחים האוניברסאלי. "יצירה" היא מונח מופשט, הבא לתאר תוצר של הליכים מורכבים, בעלי ערך סנטימנטלי - סובייקטיבי. מבחינת דיני זכות יוצרים, "יצירה" – משמעותה "ביטוי". ביסוד כל יצירה נמצא רעיון, אולם הביטוי שניתן לרעיון זה, והוא בלבד, ייחשב כיצירה ולכן הכרחי להבחין בין "ביטוי" שהוא מוגן, לבין "רעיון" שאינו מוגן.

בארצות הברית פותחה דוקטרינת האיחוד (Merger) שנועדה לפתור בעייתיות הכרוכה במגבלות "הרעיון" או בדרישות המשתמשים, המכתיבים את צורתו של הביטוי. לעתים, דרישות אלה אינן מותרות בידי המחבר אלא אפשרויות ביטוי מוגבלות. במצב שכזה, יזכה הביטוי להגנה מועטה בלבד. במצב זה ניתן לומר ש"הרעיון" ו"הביטוי" השתלבו, עד שלא ניתן להפריד עוד ביניהם, או אז לא תיהנה כלל היצירה מהגנת זכות יוצרים.

אכן בישראל, פסקי דין המאזכרים את דוקטרינת האיחוד, הינם בודדים. הדיון המעמיק ביותר בנושא, מצוי בפסק דינו של השופט מלץ, ברע"א 2687/92 **גבע נ' חברת וולט דיסני בע"מ**, פ"ד מח(1) 251, 262 (1993) (להלן: "עניין גבע"), שם ציין ביהמ"ש:

"למעשה תלויה ההבחנה בין רעיון ובין ביטוי, ובסופו של דבר גם ההכרעה אם בהקשר ספציפי מתקיימת אחדות בין הרעיון ובין הביטוי, ברמת ההפשטה הננקטת בהגדרת המושג "רעיון". ככל שנגדיר "רעיון" באורח מופשט יותר, כך ייכללו גם בגדר "ביטוי" אלמנטים מופשטים יותר, ויגדל מגוון אפשרויות הביטוי; ולהפך: ככל שהרעיון מצומצם וספציפי יותר, כך מצטמצם מבחר דרכי ביטוי."

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

(ראה גם: ע"א 2790/93 Eisenman נ' קימרון, פ"ד נד(3) 817, 832 (2000) (להלן: "עניין קימרון");
הפ (מרכז) 1052-10-08 הרי זיסו נ' עיריית פתח תקווה [פורסם בנבו, החלטה מיום 20.2.11]).

החוק פורס חסותו על יצירות ספרותיות, אמנותיות, דרמטיות או מוסיקליות. הגנת החוק אינה
קמה באופן אוטומטי ובפסיקה ענפה פותחו תנאי סף על מנת בכדי לקבוע האם הגנת החוק חלה על
יצירה מסוימת אם לאו.

תנאי הסף שנקבעו הם דרישות הקיבוע והמקוריות.

המסגרת הנורמטיבית הרלוונטית לענייננו מעוגנת בסעיף 4 לחוק:

4. (א) זכות יוצרים תהא ביצירות אלה:

(1) יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה
אמנותית, יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית,
המקובעת בצורה כלשהי;

(2) ...

(ב) לעניין סעיף קטן (א), מקוריות של לקט היא המקוריות
בבחירה ובסידור של היצירות או של הנתונים שבו".

דרישת הקיבוע:

זוהי דרישה חדשה יחסית, שכן בחקיקה הקודמת לא נדרש קיבוע אלא ביצירות דרמטיות. כיום,
סעיף 4(א)(1) מעגן דרישה זו, שמשמעותו כי לשם קבלת הגנה של זכות יוצרים, על היצירה ללוש
"חזות ממשית". רעיון שלא בא לידי ביטוי, אינו בר-הגנה, רק כך, ניתן ליצור ודאות משפטית
ולתחום את היקפו של הביטוי המוגן. בענייננו, נכון וראוי לסווג "המדריך" כסוג של "לקט" הנכלל
תחת ענף היצירות הספרותיות.

"לקט" אינו חל על החומר עצמו, העשוי להיות חומר מוגן בזכות יוצרים נפרדת, כגון קטעי יצירות
ספרותיות, או חומר שאינו מוגן, כגון עובדות, נתונים או יצירות שהן נחלת הכלל. "לקט", מעצם
טבעו – אין מקורו ביוצרו. היוצר אוסף רשומות, נתונים, טבלאות ומאגד אותם יחד.
אף על פי כן, לקט עשוי להיחשב כיצירה אם דרישת המקוריות באה לידי ביטוי בבחירה או בסידור
מיוחדים של נתונים אלה.

האבחנה בין זכות יוצרים ב"לקט" לבין זכות יוצרים ב"תוכן" הלקט, מודגמת בדרך מרתקת בפסק-
דין אמריקני (9th Cir. 1997) 114 F.3d 955, *Urantia Foundation v. Maaherra*.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

בפסק-הדין הוצגה מחלוקת באשר לזכות יוצרים בספר Urantia Book אשר לפי המאמינים בו, התגלה לבני תמותה על-ידי גופים שמימיים באמצעות תקשורת רוחנית. לטענת התובעת, הנתבעת הפרה את זכויותיה בספר, מושא התביעה, בכך שהוציאה גרסה אינטרנטית לספר, שנערך על ידה.

בית-המשפט קבע, כי לתובעת זכות יוצרים בספר משום, שזו האחרונה, פעלה לסדר את לקט הדברים בצורה מקורית ויחודית, חרף הקושי להכיר בזכויות יוצרים על "דברי מלאכים", כלשונם.

"לקט" אינו בהכרח נגזרת של יצירות ספרותיות. בפסיקה הוכרו לקטים של יצירות אחרות ואף מעורבות, המשלבות מינים שונים של יצירות.

בת"א 1108/90 Parker Brothers Division of Tonka Corporation נ' אמקור בע"מ (לא פורסם, החלטה מיום 17.3.1997), הכיר ביהמ"ש המחוזי בת"א. במשחק – לוח, כלקט הזכאי להגנת החוק זאת בשל רכיביו האמנותיים והספרותיים, שנרקחו ליצירה שלמה. כן הוכרו אתרי אינטרנט, המכילים יצירות שונות, כיצירות לקט (ת"א 6182/04 לייבדיאנאס בע"מ נ' קומפוי ווב בע"מ, פדאור 05(21) 189 (2005)). לקטים כאלה יהיו מוגנים כיצירות ספרותיות, הגם שהיצירות הבודדות המלוטות, אינן בהכרח יצירות ספרותיות.

בנוסף, הכירה הפסיקה בזכות יוצרים בלקטים של נתוני מחירים בענף מסוים (ת"א 2250/88 דקל שירותי מחשב להנדסה 1986 בע"מ נ' חשב היחידה הבין קיבוצית לשירותי ניהול אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, דינים-מחוזי לב(1) 460 (1990)) ובטבלה של שיעורי מיסים (עניין אחימן).

דרישת המקוריות

הדרישה למקוריות נשמטה מהתרגום הרשמי העברי בספר החוקים, אך היא מופיעה בסעיף 1 לנוסח האנגלי של החוק:

"Every original literary, dramatic, musical, and artistic work..."

הגנת זכות יוצרים אינה ניתנת לרעיון מופשט אלא עבור ביטוי המוחשי של הרעיון, כפי שכבר צוין לעיל. ביטוי זה אינו צריך להיות מקורי במובן המקובל של "חדשני" או "בר-חידוש" כלשהו. מקוריות על פי החוק, משמעה, שהיצירה תשאב את קיומה מהיוצר ולא תהא מועתקת מיצירה אחרת (ראה: ע"א 360/83 סטרוסקי בע"מ נ' גלידת ויטמן בע"מ, פ"ד מ(3) 340, 346 (1985) (להלן: "עניין ויטמן")).

הפסיקה הישראלית הכירה בשני מבחנים מצטברים, גישת ההשקעה וגישת היצירתיות, זאת, על רקע פרשנותה של דרישת המקוריות שעוגנה כבר בחוק הישן.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

גישת ההשקעה, מכירה בחוסר ההוגנות העשויה לצמוח מקום בו אדם נהנה מפירות עמלו של אדם
אחר, בלא רשות ובלא תמורה.

גישת היצירתיות, מתמקדת בצורך לעודד יצירת טובין ציבוריים, באמצעות הרחבתו והפצתו של
עולם הביטויים. לפי גישה זו, לא די במאמץ מאחר והוא אינו מבטיח שהתוצר הסופי יוסיף תרומה
כלשהי לחברה. יצויין כי מבחן היצירתיות מכונה, לעיתים, גם מבחן המקוריות, אך על מנת למנוע
בלבול בין השניים, נכון לפעול בהתאם לחלוקה המושגית שהותוותה בעניין אינטרלגו (ראה: ע"א
8485/08 The FA Premier League Limited נ' המועצה להסדר ההימורים בספורט [פורסם
בנבו, החלטה מיום 14.3.10]).

חרף העובדה שיש הסוברים שהשקעה הבאה לידי ביטוי במאמץ, בזמן או בכישרון היוצר, יכולה
להעיד על קיומה של מקוריות (ראה: ע"א 136/71 מדינת ישראל נ' אחימן, פ"מ כו(2) 259, 261
(להלן: "עניין אחימן")), הגישה הרווחת כיום היא כי על ההשקעה צריכה להתווסף מידה מסויימת
של יצירתיות ואף יותר מכך. (ראה: מיכאל ד' בירנהק "דרישת המקוריות בדיני זכויות יוצרים
ושליטה תרבותית" עלי משפט ב 347, 352-386 (תשס"ב)).

למותר לציין, כי דבריו של כבוד השופט לזין בעניין זה בע"א 23/81 הרשקו נ' אורבך, פ"ד מב(3)
759, 749 (1988) (להלן: "עניין הרשקו") "מידת המקוריות, הנדרשת להגנה על יצירה לפי דיני זכות
יוצרים, משתנה אף היא ממקרה למקרה ויכולה היא להיות מועטת ואפילו חסרת ערך", הינם
חריגים בנוף, ולא אומצו בפסיקה מאוחרת יותר.

התובעת סומכת ידה בתצהירים ובכתב הסיכומים, שהוגשו מטעמה על שניים. ראשית, מדגישה
התובעת את המאמץ הרב שהושקע במדריך, הן באיסוף הנתונים שבו והן בעריכת הייחודית שלו.
כך למשל, מתארת התובעת את מאמציה בסעיפים 4.2 ו-5.4 לתצהיר עדות ראשית מיום 30.8.09
(להלן: "התצהיר"):

"מדובר בתהליך ארוך ומייגע של משא ומתן ושכנועים, שכן
בדרך-כלל אותם ראשי מועצות אינם מתרצים בקלות,
הואיל והם אינם מבינים את הצורך ואת התועלת..."

...

ברצוני להדגיש כי תהליך האימות המתואר לעיל הוא
תהליך ממושך וסיזיפי. גם כאשר מספר הטלפון שברשותנו
הוא נכון, במקרים רבים יש צורך להתקשר לאותו מספר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

כמה פעמים, עד אשר אנו משיגים את הנמען. במקרים בהם
מספר הטלפון שברשותנו שגוי או לא מעודכן, איתור הנמען
ואימות פרטיו נעשים מורכבים אף יותר.
(ההדגשה אינה במקור – נ.נ.)

שנית, טיעוניה של התובעת אודות אופן עריכת המדריך, נועדו להוכיח כי מולאו התנאים לתחולת
סעיף 4 לחוק. למעשה, התובעת מצביעה על המקוריות בסידור ובעריכה של המדריך, אשר סווג
כלקט.

כך בסעיף 5.5 לתצהיר:

"לאחר אימות הנתונים, אנחנו מקלידים את פרטי הנמענים
לתוכנה מיוחדת שנרכשה על-ידי החברה ולאחר ההקלדה
אנו ממיינים את הנמענים ומסננים כפילויות של שמות
ומספרים."
(ההדגשה אינה במקור – נ.נ.)

וכן, בסעיף 17 לסיכומי התובעת מיום 12.10.10:

"כך בענייננו, הפכו "דפי בית ספר" מרופטים וחסרי מידע
מהותי אשר קיבלה התובעת מהמועצות המקומיות,
לרשומות מעודכנות, המחולקות באופן ברור למועצה
מקומית, בעלי מקצוע ובעלי סדר אנאלפביתי. זאת, הודות
למקצועיות, לעמל ולמשאבים אשר השקיעה התובעת
באיסוף חומר הגלם, עדכנו, התאמתו למציאות ושמירת
היותו עדכני לאורך זמן."
(ההדגשה אינה במקור – נ.נ.)

חרף תיאוריה המפורטים של התובעת, כמפורט לעיל, לא ניתן לקבוע כי לתובעת זכות יוצרים
במדריך.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

אין ספק כי התובעת השקיעה זמן ומשאבים רבים בבניית המדריך ובביסוס המוניטין שלו. כך, למשל שכרה שירותיהם של תלמידי בית-ספר הלומדים באזור, על מנת שאלה יאמתו את הנתונים שנצברו – עובדה שסייעה רבות למיקומו של המדריך כספר טלפונים אולטימטיבי של תושבי עומר, מיתר ולהבים. התובעת אף ציינה והדגישה כי נעזרה בתוכנה ממוחשבת באמצעותה סיננה מספרי טלפון כפולים. אלא, שלהבנתי אין באמור לעיל, כדי לבסס את טענת הגנה מכח החוק.

כיום, בעולם התקשורת המקוון ניתן לדלות מידע רב בלחיצת כפתור ובמהירות רבה, זאת באמצעות המרחב האינטרנטי. אכן לפני שנים, לא רבות, איתור מידע, כאמור, היה כרוך בביקור בספריה או העזרות במרכזיה ותשלום לשירותי כוכביות למיניהם, הכרוך בעלות. אין חולק כי החלופות בדמות ספרי לימוד, מילונים ובספרי טלפונים, עדיין עומדים לשמושם של רבים וחוותי החיפוש תיזכר לעד. יחד עם זאת, לא ניתן למנוע מהציבור את הבשורה שהביאה ההתקדמות הטכנולוגית, המחייבת הענקת מרחב פעולה להשתכללותם של דרכי ביטוי מגוונים, לרעיון מסוים.

מעבר לדרוש ייאמר, כי מסד הנתונים אשר שימש את התובעת נגיש לכל מי שרק יחפוץ, הן בעזרת שימוש באתרי אינטרנט ידועים, כדוגמת בזק ודפי זהב, והן באמצעות חיפוש בספרי טלפונים המופצים באופן ארצי או אזורי.

בית המשפט העליון של ארצות-הברית נדרש בפסק-דינו בעניין **Feist Publications, Inc. v. Rural Telephone Service Company, Inc., 499 U.S. 340 (1991)** (להלן: "עניין Feist") לעניין דומה.

השופט **אוקונור** שכתבה את פסק הדין ולדעתה, הצטרפו יתר חברי ביהמ"ש, קבעה בין היתר כי ספר טלפונים אזורי, שסודר לפי סדר אלפביתי, אינו מוגן תחת זכות יוצרים. זאת, חרף העובדה שבהכנתו הושקעו עמל רב ומשאבים כספיים ניכרים. נקבע כי ב"השקעה" זו, כשלעצמה אין כדי לענות על דרישת "היצירתיות". בית המשפט קבע, שמקוריות היא רכיב בלעדיו-אין, (sine qua non), כאשר זו פורשה, כך שנדרשת יצירה עצמאית.

באותו מקרה נדרש כאמור בית המשפט העליון בארצות הברית (USSC) לספר טלפון אזורי ולגביו נקבע כי, הגם שלצורך חיבורו, נדרש המחבר לבחור את הפריטים הכלולים בו ואף להחליט בדבר הצורה והאופן של הצגת הנתונים, על מנת למקסם את האפקטיביות של הקריאה בו, עדיין, הגנה של זכות יוצרים קיימת רק לגבי ביטויים מקורים של המחבר ואין לומר, כי אופן הצגת הדברים עולה לכדי "ביטוי" יצירתי עצמאי ומיוחד, המצדיק הגנה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 5310-08 קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת פרסום ויחסי ציבור ואח'

לא נעלמה מעיניי, החלטתו של כב' השופט אורנשטיין בת"א (ראשל"צ) 5327/01 הפקות בע"מ נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ [פורסם בנבו, החלטה מיום 12.9.02] (להלן: "עניין גד הפקות"), לפיו הלימודפון, המכיל רשימות של מוסדות חינוך ומוסדות אקדמיים בהתאם לסיווג למקצועות שונים לפי סדר אלפביתי, חוסה תחת זכות יוצרים. אלא שבעניין "גד הפקות" עסקינן בשני מדריכים ולא במדריך טלפונים מול אתר אינטרנטי. כמו כן, בהחלטתו, תחם השופט אורנשטיין את היקף ההפרה של זכות יוצרים בקובעו כי ההפרה חלה רק לגבי שלוש רשימות מתוך פרק "המכללות" המופיע בלימודפון. ברי, כי ישנן שיטות רבות לביטוי "אינדקס" המאגד תחתיו רשימות של מוסדות חינוך ומוסדות אקדמיים. זאת, בניגוד למדריך טלפונים – שלו צורות ביטוי מוגבלות ועל כן, לא ניתן לתת לו הגנה מפני העתקה, אם בכלל, במקרה שכזה.

לאור כל המקובץ לעיל באתי לכלל דעה כי המדריך עומר פון שהפיקה התובעת אינו בגדר יצירה הזכאית להגנה על פי החוק.

לנוכח מסקנתי זו, דין התביעה להידחות.

התביעה – נדחית.

התובעת תישא בהוצאות הנתבעים בסכום של- 10,000 ₪ בתוספת מע"מ.

ניתן היום, י' בטבת תשע"ב, 05 ינואר 2012, בהעדר הצדדים.

נחמה נצר, שופטת